

fredse i hvert Aar — saa tror jeg, at man vilde opnaa at faae en omhyggeligere Undersøgelse og en bedre Præmiefordeling end den, der fler med Undersøgelser hvert Aar. Man udsætter sig nu for, at vedkommende Bedømmelsesudvalg let bliver træt, og man kan jo ogsaa i treaarige Perioder vente større Fremgang, end naar man hvert Aar gennemløber Amtene. Dette tillader jeg mig at henstille til behagelig Overveielse.

Foruden de omtalte Poster findes der jo Kontoerne 4, 5 og 6 til Skovplantnings Fremme i Bestjylland, til Fremme af Hedeelskabs Virk-somhed og til Havedyrkningens Fremme. Disse Poster i Forening med de før nævnte beløbe sig til 74,900 Kr. Det er ikke nogen særdeles høj Sum, som kommer Landbruget nogenlunde direkte til Gode; til den maa imidlertid lægges Konto 8: 38,200 Kr. til Husdyravlens Fremme, saaledes at det i det Hele bliver 112,100 Kr., der i det Hele uddeles paa disse Konti, som nærmest ligne hinanden. Jeg erkjender, at man har været villig til at understøtte Hedeelskabs Formaal; men Enhver maa jo have Die for, at hvis Staten noget tidligere gennem energiske Mænd havde kastet sig ind i den Virksomhed, som Hedeelskabet søger fremmet, vilde der være udrettet adskilligt mere i de Retninger, der her have Betydning. Jeg tror ingenlunde, at det just er Hedeelkulturen som skal bære vor økonomiske Fremtid, det bliver dog det rationelle Landbrug og de bedre Forder, der ville have den største Skatteværdi; men paa den anden Side er det sikkert, at man ogsaa i den Retning bør gjøre, hvad man kan, og det er ogsaa sikkert, at de Støder, hvor Folk med saa Penge og megen personlig Energi og Arbeidskraft lettest kunne komme i Veie, ere og blive de tarvelige Egne, uden at tale om Betydningen af Kvælkulturen og Engvandingen, saa der er jo al god Grund til at støtte dette Foretagende. Til Præmier ved Dyrsfluene uddeles aarlig for Singste 22,000 Kr., for andre Dyr 13,200 Kr. 22,000 Kr. om Aaret er ingen stor Understøttelse til Danmarks Hesteavl, og det er den eneste, Staten giver. Jeg tror imidlertid, at Formen er ganske heldig, skjøndt jeg kunde ønske Summen væsentlig forhøjet. Heller ikke 13,200 Kr. er nogen stor Sum, naar den skal fordeles paa alle de Landboforeninger, der nutildags eksistere; ogsaa her er der Amt, der faae overordentlig smaa Bidrag, næsten lige saa smaa som dem, jeg før talte om, men paa dette Punkt er det dog mere tilfældigt; man kan jo sige, at i det Amt, hvor Folk slutte sig sammen for at fremme deres egne Diemed gennem Landboforeningerne, der bør de have mere, end hvor der ingen Sands er for den Slags Ting. Det kan jeg bedre gaa ind paa. Det kunde være et Spørgsmaal, om ikke disse Bevillinger foruden Forhøjelse ogsaa fortjente nogen Udvidelse, og jeg skal her gjøre opmærksom paa, hvorledes man andetsteds har søgt ved Siden

af Dyrkning af Husmandslokker at fremme Agerbruget ved direkte Paavirkning gennem Vandrelærere og Landbrugskonsulenter og deslige. Jeg kan saa godt forstaa, at den høitærede Minister ikke har havt nogen særlig Grund til at optage nogen Bevilling i den Retning paa Statsbudgettet. Sagen har været Gjenstand for megen Forhandling i Landbrugsforeninger og ogsaa i Landhusholdningssekskabet; men jeg tror ikke, at den kom til at foreligge saa klart til Syvende og sidst, at det maatte forekomme Ministeren, at man kunde vente, at den skulde faae noget væsentligt Udbytte, eller give nogen Sikkerhed for, at der var Noget at gjøre ad den Vej.

Under Indenrigsministeriets Budget III. A. 7 findes en Bevilling til Veteriner- og Landbohøjskolen, som jeg ikke skal dvæle ved. Det er en Sum af 131,798 Kr. 40 Ore, naar man lægger Bidraget fra Sorø til — det er mig det Samme, hvorfra Pengene komme, naar de blot komme — 131,000 Kr. Jeg tror ogsaa, at man ved Landbohøjskolen maatte ønske nogen Udvidelse; jeg tænker ikke saa meget paa Lærerstærterne som nærmest paa, at vi her tillands een Gang maatte komme til at have selvstændige Forsøgsanstalter. Vi kunne ikke evig blive ved at lære af Tydskland, hvor man er oversaaet med den Slags Anstalter. Der har været nedsat en Kommission om denne Sag. Jeg indrømmer ganske vist, at dens Forslag til den første Etablering er temmelig dyr, men Sagen maa blive fremmet, og den er i høj Grad ønskelig. Jeg kan ikke tro, at den vil faae Tilslutning her i Thinget; thi man har tidligere ved en mindre Bevilling af 14,000 Kr. til en privat Forening i Principet erkjendt, at det var ønskeligt at gaa i den Retning. Jeg tror ikke, at denne Sum er bleven brugt, og det er maasse heldigt, thi det er et saa vanskeligt Diemed, der skal fremmes, at man meget vanskeligt vil kunne overkomme det uden den Hjælp, som et videnskabeligt Institut som Landbohøjskolen med udvidede Kræfter vilde være istand til at yde. Der findes nogle Bevillinger til Landbruget paa Indenrigsministeriets Budget under 9 og 10, Bevilling til Sandsflugtens Dæmpning og adskillige andre Udgifter. Jeg erkjender nu egentlig ikke, at de behøvede at staa paa Landbrugets Budget, thi det er meget specielle Bevillinger, og det er meget tvivlsomt, om de kunne henregnes til de til Landbrugets Omraade hørende; nu staa de der imidlertid engang; men jeg regner dem ikke til de Summer, som kunne siges at tilflyde Landbruget. Imidlertid skal jeg være villig til at tage dem med, naar der bliver Tale om, hvad der her i Landet i det Hele ydes Landbruget. Jeg er nemlig i det Tilfælde at være i Besiddelse af Optegnelser om, hvad der i de forskellige andre Stater paa Statsbudgetterne ydes til Landbruget. De ere fremkomne paa den internationale Agerbrugskongress ifjor i Paris, og